

Gemeente Zandvoort

BELEIDSNOTA

WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING 2013 TOT EN MET 2016 Gemeente Zandvoort

Vastgesteld door de gemeenteraad van Zandvoort : d.d.
Gepubliceerd in de Zandvoortse Courant : d.d.
Inwerkingtreding : d.d.

Registratienr: 2012/08/001438

Auteur: M. Schraven

Gemeente Zandvoort

Telefoon: 14023
Fax: 023-5713724
E-mail: info@zandvoort.nl
Internet: www.zandvoort.nl
Postadres: Postbus 2
2040 AA Zandvoort
Bezoekadres: Swaluëstraat 2
Zandvoort
Bankrekening: 28.50.10.034
Registratienr: 2012/08/001438
Datum:

INHOUDSOPGAVE	BLADZIJDE
Inleiding en leeswijzer	4
1. Zandvoortse visie op de Wmo	5
2. Ontwikkelingen en trends	5
2.1 Hervorming sociaal domein	5
2.2 Decentralisaties	6
2.3 De Kanteling	7
2.4 Nieuwe Wmo verordening	9
2.5 Welzijn Nieuwe Stijl	9
2.6 Demografische ontwikkelingen	10
2.7 Bezuinigingen	10
2.8 Regierol gemeente	10
3. Prestatievelden	11
3.1 Prestatieveld 1 Leefbaarheid en Sociale samenhang	11
3.2 Prestatieveld 2 Preventieve ondersteuning bij opgroeien en opvoeden	12
3.3 Prestatieveld 3 Informatie, advies en cliëntondersteuning	14
3.4 Prestatieveld 4 Mantelzorgers en vrijwilligers	16
3.5 Prestatieveld 5 Participatie van mensen met een beperking	19
3.6 Prestatieveld 6 Individuele voorzieningen	20
3.7 Prestatieveld 7,8 en 9 Maatschappelijke zorg	23
3.8 Lokaal gezondheidbeleid	27
4. Financiële consequenties De Kanteling	28
5. Inspraak en participatie	29
5.1 Communicatie	29
5.2 Klanttevredenheidsonderzoek	29
Bijlagen	
1. Artikel Binnenlands Bestuur, Taskforce: mogelijk ook verpleging naar gemeenten	
2. Lijst met speerpunten per prestatieveld en planning	
3. Beschrijving van de prestatievelden volgens de wet	
4. Lijst met verklaringen en afkortingen	
5. Tabel met soorten Wmo voorzieningen	
6. Evaluatierapport Alle hens aan dek 2008-2011	

Inleiding en leeswijzer

De Wet maatschappelijke ondersteuning deed zijn intrede in 2007. Gemeenten werden verantwoordelijk voor de ondersteuning van mensen, zodat zij kunnen meedoen in de samenleving en gecompenseerd worden in de beperkingen die zij ondervinden. De Wmo is een kaderwet die gemeenten grote beleidsvrijheid geven om deze naar eigen inzichten en ambities vorm te geven.

Voor Zandvoort kan meedoen op allerlei manieren: via betaald werk, gebruik maken van zorg indien nodig, vrijwilligerswerk en burenhulp (civil society), sporten, elkaar ontmoeten enzovoorts. De eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid van de burger staat hierbij voorop. Zandvoorters dienen zo veel mogelijk gebruik te maken van eigen mogelijkheden en van hun sociale netwerk om vragen en problemen op te lossen.

In de afgelopen vier jaren is hard gewerkt aan de ontwikkeling, invulling en implementatie van de negen prestatievelden van de Wmo. Zandvoort is inmiddels vele en ook mooie ervaringen rijker. De eerste Wmo nota Alle hens aan dek 2008-2011 bevatte ambities, doelstellingen en activiteiten vertaald in 35 voorstellen. Daarvan zijn er 31 gerealiseerd of is realisatie in gang gezet. Op 2 posten na waren de begrote middelen voldoende om het beleid uit te voeren.

Vanaf de wetsinvoering adviseert de Wmo-raad het college, gevraagd en ongevraagd.

De Wmo is van iedereen, is er voor iedereen en gaat ook iedereen aan. Al vanaf de introductie is de Wmo voortdurend in beweging en dat blijft zeker zo de komende jaren. De aanbevelingen gedaan in het evaluatierapport van Alle hens aan dek zoals het doorzetten van het proces van De Kanteling en het verder vormgeven van de participatiesamenleving vormen de basis van het nieuwe beleid. Deze kadernota gaat verder in op de belangrijkste trends en ontwikkelingen op maatschappelijk- en politiek gebied. Per prestatieveld wordt ingezoomd op de ontwikkelingen en wat Zandvoort de komende vier jaar gaat doen samen met haar maatschappelijke partners en met haar burgers.

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 beschrijft de visie van Zandvoort op de Wmo vanuit de gedachte: meedoen is voor alle Zandvoorters een logisch gegeven.

Hoofdstuk 2 geeft een inkijk in de belangrijkste ontwikkelingen en trends die ook terugkomen in de verschillende prestatievelden. Zandvoort wordt als gevolg van overheveling van een aantal Rijkstaken de komende jaren direct verantwoordelijk voor meerdere doelgroepen.

Hoofdstuk 3 geeft een beknopte uitleg per prestatieveld, de stand van zaken (de evaluatie Alle hens aan dek bevat een uitgebreide weergave) en de speerpunten voor de nieuwe beleidsperiode.

De financiële consequenties van De Kanteling worden beschreven in hoofdstuk 4.

Het laatste hoofdstuk gaat over de wijze waarop Zandvoort de inspraak en participatie organiseert.

De kadernota sluit af met zes bijlagen.

Tot slot: de Wmo kent verschillende soorten voorzieningen van algemeen gebruikelijk tot individuele verstrekking. Elk prestatieveld kent zijn eigen specifieke voorzieningensoort(en). Bijlage 5 geeft informatie over de soorten Wmo voorzieningen voorzien van voorbeelden.

1. Zandvoortse visie op de Wmo

De eerste Zandvoortse Wmo beleidsperiode zit erop. In de afgelopen vier jaar is veel in gang gezet en zijn veel activiteiten uitgevoerd om de Wmo concreet te maken, het meedoen te stimuleren en invulling te geven aan de compensatieplicht.¹

Zandvoort heeft goede stappen gezet op het Wmo pad, maar er is meer nodig om te komen tot een participatiesamenleving waarin iedereen van jong tot oud maximaal meedoet.

Met dit beleidsplan presenteert de gemeente Zandvoort haar visie op het dynamische veld van de maatschappelijke ondersteuning voor de komende vier jaar. Uitgangspunt is de verantwoordelijke Zandvoorter die zelf regie voert over zijn leven en een gemeente die dit stimuleert. Zandvoort werkt de komende jaren aan het bevorderen van de zelfredzaamheid en het verder vormgeven van de participatiesamenleving. Dit vraagt een omslag in denken en doen, van de gemeente, haar maatschappelijke partners en van de burgers zelf.

Visie van Zandvoort op Maatschappelijke Ondersteuning

Mensen zijn zelf verantwoordelijk zijn voor hun leven. Zij zorgen voor zichzelf en organiseren hulp in principe zelf.

Daarbij hoort ook het zo veel mogelijk voorkomen dat ondersteuning nodig is. Preventie begint bij de mensen zelf.

Inwoners helpen elkaar, ze ondersteunen elkaar, bieden onderlinge hulp, ze participeren en dragen naar vermogen hun steentje bij.

Voor kwetsbare groepen biedt de gemeente een (tijdelijk) vangnet.

De eigen verantwoordelijkheid van Zandvoorters wordt bevorderd door een dienstverlening die het vinden van eigen oplossingen stimuleert en de eigen kracht van mensen versterkt. De dienstverlening levert individueel maatwerk.

Meedoen is voor alle burgers een logisch gegeven.

2. Ontwikkelingen en trends

Wat Zandvoort de komende vier jaar wil bereiken wordt mede bepaald door ontwikkelingen binnen de Wmo zelf en door politieke - en demografische ontwikkelingen. In dit hoofdstuk staan de meest belangrijke ontwikkelingen en trends.

2.1 Hervorming Sociaal Domein

Sociaal Domein is het overheidsbeleid gericht op het verbeteren van de sociale positie van een buurt en haar bewoners en alle netwerken, instellingen, scholen, ondernemers en individuele bewoners die daaraan een bijdrage leveren.²

Meer concreet gaat het sociale domein over het leven van mensen. Over wonen, werken en actief betrokken zijn bij de maatschappij. Over opgroeien, naar school gaan, zelfstandig worden. Over ziek worden en het leven met een ziekte of beperking.

De komende jaren verandert er veel in het Sociaal Domein. Door overheveling van Rijkstaken (decentralisaties) krijgt de gemeente er nieuwe taken bij, nieuwe doelgroepen en nieuwe maatschappelijke partners. Zandvoort krijgt de verantwoordelijkheid voor bijna de gehele maatschappelijke ondersteuning aan inwoners.

Een grote uitdaging omdat de nieuwe taken gepaard gaan met flinke kortingen op de budgetten, maar ook een die kansen biedt om het beleid meer op maat in te richten en zo lokaal mogelijk uit te voeren. Door het verbinden van de beleidsterreinen kan een sterk samenhangend beleid worden ontwikkeld.

¹ De resultaten van het Wmo beleid zijn verwoord in de het evaluatierapport Alle hens aan dek 2008-2011.

² Definitie Sociaal Domein afkomstig uit kadernota Versterking Sociaal Domein, gemeente Amsterdam stadsdeel Oost, 2011.

De veranderingen betreffen vooral Zandvoortse inwoners in een kwetsbare positie. Als gevolg van de verzorgingsstaat zijn mensen steeds meer gewend geraakt aan het recht op zorg en inkomensondersteuning. De eigen verantwoordelijkheid van mensen om oplossingen te vinden is op de achtergrond geraakt en het beroep op professionele ondersteuning en publieke voorzieningen toegenomen. Het gevolg is dat mensen steeds meer afhankelijk raken van hulp, de kosten toenemen, terwijl er niet altijd een goede ondersteuning wordt geboden.

Het nieuwe Zandvoortse Wmo beleid gaat uit van de mogelijkheden en talenten die mensen hebben en niet van hun beperkingen. De basis is de zelfredzaamheid en eigen kracht van mensen en de kracht van hun sociale omgeving of netwerk.³ Wat de burger zelf kan hoeft de overheid niet over te nemen. Eigen kracht is ook financiële draagkracht. Tegelijkertijd biedt Zandvoort een vangnet voor mensen die tijdelijk of blijvend in een kwetsbare positie verkeren en voor wie het moeilijk is of kan zijn om eigen kracht te ervaren of geen steunnetwerk hebben.

Ook andere gemeenten zijn bezig met de hervormingen in het Sociaal Domein. Samen optrekken en ontwikkelen daar waar kan biedt voordelen. Zandvoort en de gemeente Haarlem willen samenwerken op het Sociaal Domein. De mogelijkheden daartoe worden onderzocht.

- Doelgroepen Sociaal Domein

Welke vorm(en) van ondersteuning Zandvoort wil bieden en in welke intensiteit die wenselijk of noodzakelijk is, wordt bepaald door de mate waarin Zandvoortse burgers zichzelf in het dagelijks leven kunnen redden. Onderstaand schema geeft daarin meer inzicht en gaat uit van drie doelgroepen in het Sociaal Domein:⁴

1. Zelfredzame burgers (80%): zij hebben de controle over hun eigen leven, beschikken over een netwerk en kunnen daar eventueel terecht voor hulp. Als dat nodig is weten zij de weg te vinden naar professionele hulpverlening.
2. Burgers met tijdelijk, beperkt regieverlies (15%); zij hebben problemen en een zetje nodig om die problemen zelf op te lossen. Er spelen meerdere problemen of er is een acute noodsituatie, bijvoorbeeld door een onverwachte gebeurtenis of achteruitgang door ouderdom.
3. Burgers met langdurig of permanent regieverlies (5%). Dit zijn zeer kwetsbare burgers, die er op eigen kracht en met het eigen netwerk niet uitkomen. Zij maken gebruik van intensieve zorg of zijn juist zorgmijdend.

Volledig zelfredzaam (80%)	Beperkt of tijdelijk regieverlies (15%)	Langdurig of permanent regieverlies (5%)
De zelfredzaamheid is voldoende tot goed.	Beperkte zelfredzaamheid. Situatie is stabiel, maar minimaal toereikend.	Betrokkene is niet zelfredzaam. Situatie verslechtert als er niet wordt ingegrepen.
Betrokkene heeft geen zorgbehoefte of er is in voorzien.	Betrokkene voorziet gedeeltelijk zelf in de zorgbehoefte.	Betrokkene heeft een grote zorgbehoefte en kan daar niet zelf in voorzien.
Ondersteuning of begeleiding is niet nodig of is er voldoende.	Ondersteuning of begeleiding kan beter.	Extra ondersteuning of begeleiding is noodzakelijk.

2.2 Decentralisaties

De komende 4 jaar krijgt Zandvoort te maken met grote veranderingen als gevolg van de overheveling van Rijkstaken naar de gemeente. Het Bestuursakkoord 2011-2015 behelst drie decentralisaties op het gebied van de Wet werken naar vermogen, de Awbz individuele begeleiding en dagbesteding en de Jeugdzorg. Door de val van het kabinet in april jl. is een deel van de voorgenomen plannen gewijzigd.

³ Met eigen kracht bedoelen we wat de burger zelf kan doen en organiseren om te blijven meedoen.

⁴ Samen voor elkaar, nota Transitie Sociaal Domein, gemeente Haarlem, mei 2012.

- Decentralisatie Wet werken naar vermogen

De Wet werken naar vermogen (Wwnv) was in voorbereiding en moest de Wet werk en bijstand, Wet investeren in jongeren en de Wet sociale werkvoorziening en een deel van de Wajong gaan vervangen. Inmiddels is de Wwnv controversieel verklaard en wordt deze kabinetsperiode niet meer behandeld door de Tweede Kamer. Met de Wet werken naar vermogen wilde het kabinet meer mensen met een (gedeeltelijke) arbeidsbeperking aan het werk helpen. Na de verkiezingen is het aan het volgende kabinet om te beslissen of de Wet werken naar vermogen of onderdelen daarvan alsnog ingevoerd worden.

Hoewel het hier geen feitelijke overheveling betreft naar de Wmo zijn er wel raakvlakken. Het hebben van (betaald) werk vergroot de kansen op meedoen in de samenleving.

- Decentralisatie AWBZ-functies begeleiding en dagbesteding naar de Wmo

In de afgelopen jaren is de ondersteunende en activerende begeleiding overgeheveld met bijbehorende budgetten. De komende decentralisatie heeft betrekking op de functie begeleiding in brede zin en betreft diverse doelgroepen van jong tot oud: mensen met een lichamelijke, psychiatrische of verstandelijke handicap, mensen met psychogeriatrische problematiek of een somatische aandoening.⁵

Ook het wetsvoorstel voor de decentralisatie van extramurale Awbz-begeleiding is controversieel verklaard en de invoering op 1 januari 2013 gaat niet door. De verwachting is dat dit op een later moment doorgaat.

Als nog meer taken vanuit de Awbz naar de gemeenten komen, kan tot 2017 700 miljoen euro worden bespaard. Het gaat naast begeleiding en extramurale zorg ook om persoonlijke verzorging en mogelijk zelfs verpleging (zie bijlage 1 artikel Binnenlands bestuur).⁶

Er zal in dat geval nog meer op Zandvoort afkomen onder andere in termen van middelen, personele inzet, regionale samenwerking, doelgroepen en zorgaanbieders.

- Decentralisatie van de jeugdzorg

Een ander belangrijk onderdeel in het bestuursakkoord is de transitie van de jeugdzorg van provincie naar gemeenten. Deze transitie is niet controversieel verklaard.

Gemeenten worden vanaf 2015 verantwoordelijk voor alle jeugdzorg die nu verdeeld is over verschillende bestuurslagen (Rijk, provincies, gemeente) en regelingen (Awbz, Wmo en Zorgverzekeringswet). Daarbij gaat het om de provinciale jeugdzorg (Wet op de jeugdzorg), de jeugdbescherming en de jeugdreclassering, de jeugd-ggz (Zorgverzekeringswet) en de zorg voor licht verstandelijk gehandicapte jeugd (Awbz). Er komt één financiering en een nieuw wettelijk kader (Wet zorg voor jeugd) voor al deze vormen van ondersteuning en hulp aan kinderen en hun opvoeders.

De decentralisatie heeft tot doel om het preventieve aanbod, de integrale aanpak en samenwerking te versterken, de zorg dichterbij de burger te brengen en de toegankelijkheid van zorg te versterken (snel en op maat). Het Centrum Jeugd en Gezin (CJG) wordt de toegangspoort voor de jeugdzorg.

Hoewel de jeugdzorg niet onder de Wmo valt zijn ook hier duidelijke raakvlakken. De functies begeleiding en dagbesteding treffen onder meer ook jeugdigen. Prestatieveld 2 gaat nader in op de wijze waarop het CJG zich voorbereidt op de decentralisatie jeugdzorg.

2.3 De Kanteling

De wettelijke compensatieplicht⁷ (prestatieveld 6) werd de afgelopen jaren voornamelijk ingevuld door het verstrekken van voorzieningen, vaak op de wijze zoals voorheen de Wet voorzieningen gehandicapten werd uitgevoerd. Zandvoort geeft conform de landelijke trend invulling aan het compensatiebeginsel en voert het Kantelingsproces verder door.

Kantelen houdt in vraaggericht werken in plaats van aanbodgericht en het denken in voorzieningen om beperkingen te compenseren veranderen in het samen zoeken naar oplossingen die het best passen bij de individuele situatie van de burger.

⁵ Aantal verwachte cliënten voor Zandvoort: 148. Bron: Zorgkantoor 2012

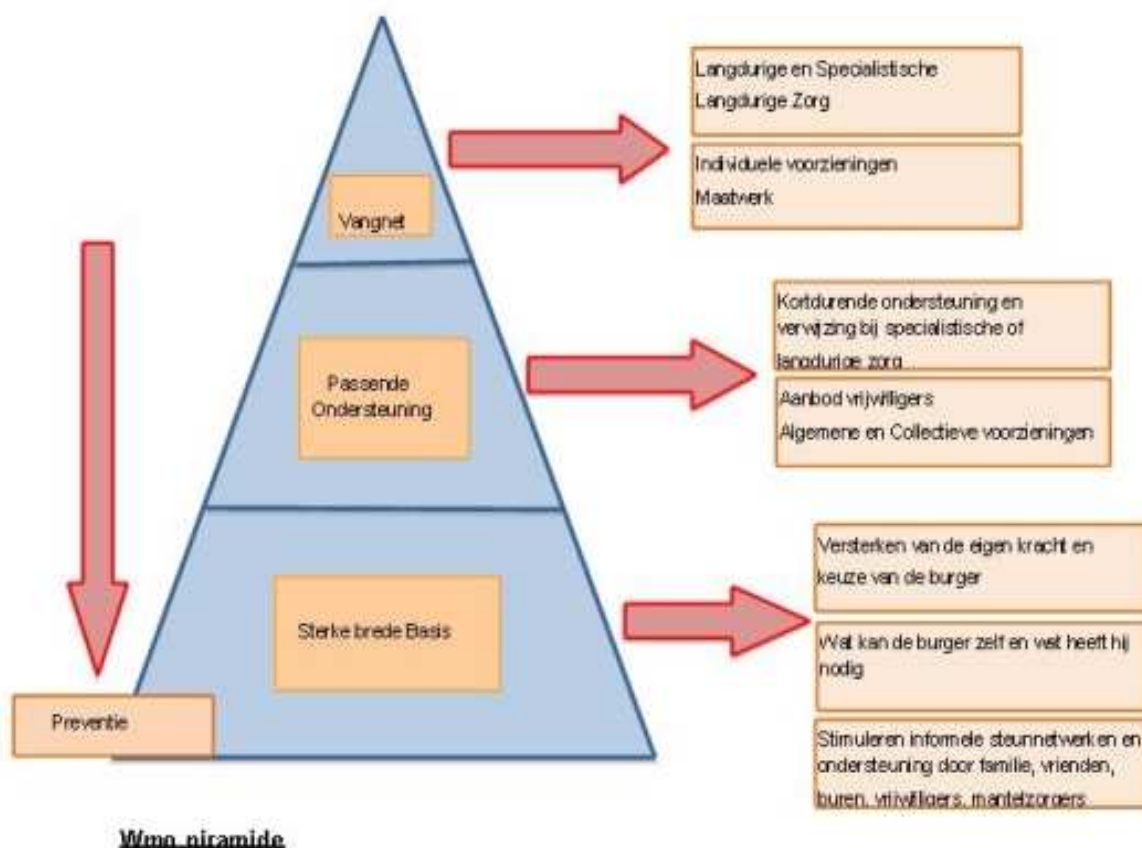
⁶ Rapport Naar beter betaalbare zorg, juni 2012. Taskforce Beheersing Zorguitgaven

⁷ Artikel 4 Wmo hanteert de term compensatie waarbij een gemeente voorzieningen treft op verschillende gebieden ter compensatie van de beperkingen die een persoon ondervindt in zijn zelfredzaamheid en zijn maatschappelijke participatie.

Burgers die bij de gemeente aankloppen voor ondersteuning, moeten duidelijk maken hoe hun leven eruit ziet en wat zij nodig hebben om te kunnen meedoen. Hiervoor is het zogenaamde keukentafelgesprek van groot belang zodat de professional een vertaalslag kan maken naar wat mensen werkelijk bedoelen en de niveau's herkent die in vragen verscholen liggen.

Een aspect van De Kanteling is 'algemeen waar kan en individueel waar moet'. Individuele voorzieningen blijven nodig voor burgers met een ondersteuningsbehoefte. Als in het gesprek blijkt dat de eigen kracht, het sociale netwerk, algemene voorzieningen en vervolgens collectieve voorzieningen onvoldoende mogelijkheden bieden om de burger passend te ondersteunen wordt een aanvraag gedaan voor een individuele voorziening.

Het mooie van De Kanteling is dat deze niet uitgaat van vaste oplossingen, maar er kunnen al naar gelang de mogelijkheden en situatie van de cliënt arrangementen ontstaan. Hierdoor wordt maatwerk geleverd gericht op resultaat.

De nieuwe manier van werken krijgt nader vorm in de benadering van cliënten en de bedrijfsvoering van de gemeente en Loket Zandvoort. Hiervoor is inmiddels een traject ingezet met een meerjarige looptijd omdat kantelen een langdurig proces is. Het gaat over het loslaten van oude structuren, oude denkbeelden en standaardoplossingen. Ook de burger en maatschappelijke organisaties moeten kantelen en de gemeente zal daarover goed moeten communiceren.

De complexiteit van de Wmo, de uitbreiding van taken van gemeenten als gevolg van overheveling van taken én de dynamiek van de lokale politiek betekent een continue heroverweging van doelstellingen, strategie en implementatievraagstukken. De uitdaging voor Zandvoort is om participatie na te streven, de compensatieplicht uit te blijven voeren, de Kanteling door te voeren en tegelijkertijd grip op de zaak houden binnen de gestelde (financiële) kaders.

Casus: Naar een verzorgingshuis?

Meneer De Vries woont alleen en geeft aan naar een verzorgingshuis te willen. Meneer is dik in de zestig, sinds enige tijd weduwnaar, en woont alleen in een rijtjeshuis met flinke tuin voor en achter.

In gesprek met de gemeente blijkt dat het huishouden binnenshuis eigenlijk geen probleem is, dat lukt nog altijd aardig. Het onderhoud van de tuin wordt echter steeds lastiger. Meneer is steeds sneller moe en kan het zware werk in de tuin eigenlijk niet meer goed aan. Maar de tuin is nou juist zijn lust en zijn leven. Hij zou het vreselijk vinden om hier te blijven wonen en de tuin te zien verpieteren.

De ondersteuningsbehoefte van meneer ligt dus op het onderhoud van de tuin, strikt genomen geen onderdeel van de compensatieplicht. Toch wordt er gezocht naar een passende oplossing. Het vergoeden van een professionele tuinman is in het kader van de Wmo geen optie. De kinderen wonen te ver weg om geregeld langs te kunnen komen om meneer te helpen. Via de lokale welzijnsorganisatie wordt een vrijwilliger gevonden die graag in de tuin werkt, maar zelf een klein balkonnetje heeft. Geholpen door de vrijwillige tuinman kan meneer De Vries voorlopig in zijn vertrouwde huis blijven wonen.

De Kanteling gaat strikt genomen over de compensatieplicht, maar een gekantelde benadering vraagt ook om flexibiliteit. Door meneer te helpen met zijn tuin wordt in dit geval voorkomen dat er aanspraak gemaakt wordt op een veel duurdere, minder passende en eigenlijk overdreven oplossing (namelijk het aanvragen van een indicatie voor een verzorgingshuis).

Bron: Het arrangement in de Wmo, maatwerk voor de burger met een beperking, VNG in het kader van het project de Kanteling.

2.4 Nieuwe Wmo verordening

De huidige Zandvoortse Wmo verordening dateert van 2007 en is sterk gericht op het verstrekken van voorzieningen. De VNG heeft inmiddels een nieuwe gekantelde modelverordening opgesteld. In deze verordening staan 8 resultaatgebieden beschreven waarop de gemeente een compensatieplicht heeft. Zandvoort heeft de gekantelde modelverordening van de VNG gebruikt als basis voor haar nieuwe verordening. De introductie van deze verordening loopt gelijk op met deze Wmo-nota.

2.5 Welzijn Nieuwe Stijl

De Kanteling is alleen succesvol als voldoende algemene collectieve voorzieningen voorhanden zijn. Daarbij hoort een goed functionerend en eigentijds welzijnswerk. Wat De Kanteling is voor gemeenten is Welzijn Nieuwe Stijl voor het welzijnswerk (in brede zin). Welzijn Nieuwe Stijl richt zich op het verhogen van de kwaliteit en de professionaliteit van het welzijnswerk. Het sluit aan op wat mensen werkelijk nodig hebben om deel te kunnen nemen aan de samenleving. Richtinggevend zijn de volgende acht pijlers:

1. Gericht op de vraag achter de vraag.
2. Gebaseerd op eigen kracht van de burger.
3. Direct erop af.
4. Formeel en informeel in optimale verhouding.
5. Doordachte balans van collectief en individueel.
6. Integraal werken.
7. Niet vrijblijvend maar resultaatgericht.
8. Gebaseerd op ruimte voor de professional

De 8 pijlers van Welzijn Nieuwe Stijl sluiten naadloos aan bij het gedachtegoed van De Kanteling. Zandvoort ziet het welzijnswerk, het stelsel van professionele en vrijwillige inzet van welzijnspartijen als een onontbeerlijke schakel in het voorzieningenniveau. Met Welzijn Nieuwe Stijl verwacht Zandvoort de effectiviteit van het welzijnswerk verder te vergroten. Met Pluspunt worden hierover in de komende periode nadere afspraken gemaakt.

2.6 Demografische en epidemiologische ontwikkelingen

Door stijging van het aantal ouderen, de dubbele vergrijzing (stijging 80-plussers) en het feit dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen stijgt de vraag naar voorzieningen. Er zijn verschillende inschattingen over de demografische ontwikkelingen variërend van een krimp van 10% tot een groei van 3% van het aantal inwoners.

Zandvoort heeft relatief veel ouderen, op dit moment is 20% van de inwoners 65 jaar en ouder (landelijk 14,6%). De verwachting is dat in 2030 Zandvoort 25% ouderen heeft. Binnen de groep 65-plussers stijgt het deel 80-plussers het sterkst.

Als gevolg hiervan zal het aantal chronisch zieken toenemen en ook het aantal zieken dat meerdere aandoeningen tegelijkertijd heeft. De schatting is dat Zandvoort in 2030 tussen de 300-350 ouderen met psychogeriatrische aandoeningen heeft.

Tegelijkertijd is de oudere van de toekomst niet onder één noemer te vangen. Aan de ene kant wordt de oudere steeds mondiger en zelfstandiger, (deels) koopkrachtiger en zal ook andere vragen naar zorg stellen, aan de andere kant blijven er groepen ouderen die extra aandacht nodig hebben omdat ze langer zelfstandig blijven wonen.

2.7 Bezuiniging en doelmatige besteding

De verwachting is dat in de nieuwe beleidsperiode Zandvoort met de huidige beschikbare middelen meer taken moet uitvoeren. Het doelmatig en efficiënt inzetten van middelen is sowieso aan de orde, maar in sobere tijden dient daar nog strikter naar gekeken te worden. Zandvoort blijft kritisch op de bijdrage die gesubsidieerde instellingen en organisaties leveren aan de Wmo-beleidsdoelstellingen. De uitkomst kan zijn dat organisaties die onvoldoende het belang voor de Zandvoortse samenleving kunnen aantonen geen subsidie meer ontvangen. Dat geldt ook voor organisaties die niet efficiënt werken en met de beschikbare middelen onvoldoende maatschappelijk effect bereiken.

2.8 Regierol gemeente

Door de overdracht van rijkstaken naar de gemeente krijgt deze te maken met meer verantwoordelijkheden, meer verschillende doelgroepen en meer uitvoeringsorganisaties (oa. zorgaanbieders). De rol van de gemeente als regievoerder op het brede veld van de Wmo wordt hierdoor complexer.

De regierol van Zandvoort richt zich op:

- het realiseren van samenhang binnen het Wmo-beleid en met aanpalende beleidsgebieden,
- het realiseren van optimale burgerbetrokkenheid,
- het initiëren en implementeren van vernieuwingen,
- het optimaliseren van synergie tussen uitvoeringsorganisaties die in ketens samenwerken.

Zandvoort wil haar regierol zo uitvoeren dat de doelstellingen van haar Wmo beleid worden behaald, enerzijds door sturing op inhoudelijke resultaten en anderzijds door te faciliteren en het begeleiden van processen met ruimte voor initiatieven van burgers en organisaties.

3. Prestatievelden Wet maatschappelijke ondersteuning

De Wmo kent op dit moment negen prestatievelden (in bijlage 2 staat de beschrijving van de prestatievelden zoals die in wet is vastgelegd).⁸ Zandvoort ontwikkelde voor de meeste prestatievelden in de afgelopen beleidsperiode separate lokale nota's voorzien van concrete doelstellingen en activiteiten en uitgaande van een looptijd van 4 jaar.

De Wmo uitvoeringsnota's ontwikkelt in regionaal verband voor de maatschappelijke opvang en huiselijk geweld gaan over een beleidsperiode van 2 jaar resp. 1 jaar.

Hieronder volgt per prestatieveld wat deze inhoudt, wat de stand van zaken is (en om welke beleidsnota het gaat) en in hoofdlijnen waar Zandvoort de komende vier jaar op investeert.

3.1 Leefbaarheid en sociale samenhang: prestatieveld 1

Leefbaarheid en sociale samenhang zijn brede met elkaar samenhangende begrippen en op verschillende manieren in te vullen. Hierbij gaat het niet alleen om een veilige en schone woon- en leefomgeving, maar ook om aantrekkelijke plekken waar kinderen, jeugd en volwassenen elkaar kunnen ontmoeten. Denk aan pleintjes, hangplekken, speelvoorzieningen, sportaccommodaties en wijksteunpunten.

Hoe is het nu?

De meeste Zandvoorters zijn tevreden over de buurt waarin ze wonen, willen daar ook graag blijven wonen (84%) en vinden dat mensen in hun buurt op een prettige manier met elkaar omgaan (76%). De helft van de Zandvoorters is van mening dat zij in een gezellige buurt wonen met veel saamhorigheid. Deze gegevens komen uit de Leefbaarheidsmonitor 2008. Actuele cijfers zijn er niet omdat de Leefbaarheidsmonitor is afgeschaft.

Als het gaat om leefbaarheid en sociale samenhang zijn vooral burgers aan zet. Leefbaarheid is een dynamisch en subjectief begrip en wordt door bewoners voor het merendeel zelf bepaald. Het gaat om Zandvoorters die zich inzetten voor de samenleving, zorg hebben voor elkaar, om hulp durven te vragen en zich betrokken voelen bij de eigen omgeving. Zandvoort als gemeente stelt zich in de basis bescheiden op, is op afstand aanwezig en laat initiatieven zoveel mogelijk aan individuele bewoners, bewonersgroepen, verenigingen en actieve ondernemers. Waar nodig stimuleert Zandvoort de bereidheid tot inzet voor anderen en is voorwaarden scheppend. Uiteraard passend binnen de beleidsgrenzen en financiële kaders.

Wat gaat Zandvoort doen?

Leefbaarheid en sociale cohesie zijn onderdelen van meerdere beleidsterreinen (sport, jeugd, welzijn, cultuur). Hoewel in de afgelopen beleidsperiode mogelijkheden zijn onderzocht voor buurtgericht werken heeft dat nog niet geleid tot het formuleren van beleid. Om te komen tot een samenhangend beleid waarin een beroep gedaan wordt op de eigen kracht en de inzet van de omgeving gaat Zandvoort ook op dit prestatieveld een beleidsnota ontwikkelen. Zandvoort maakt daarbij gebruik van succesvolle pilots in den lande. De oriëntatie op een wijkgerichte aanpak Woon- en leefomgeving staat in de beleidsagenda gepland in 2015 (programma 1).

Onderwerpen voor de beleidsnota zijn:

- Optimaliseren en innoveren van bestaande voorzieningen.
- Evenwichtige spreiding van speelvoorzieningen.
- Inzetten van sport, cultuur, welzijn en verenigingen voor leefbaarheid, sociale samenhang en kwetsbare groepen.

⁸ Als gevolg van de decentralisatie van de AWBZ functies begeleiding en dagbesteding naar de Wmo wordt de Wet maatschappelijke ondersteuning gewijzigd. Mogelijk heeft de Wmo straks 10 prestatievelden.

3.2 Preventieve ondersteuning bij opgroeien en opvoeden: prestatieveld 2

Opvoed- en opgroevragen maken voor alle gezinnen deel uit van het dagelijks leven. Veel gezinnen lossen die vragen zelf op, met hulp van familie, vrienden, andere ouders of school. Of ze vinden zelf de weg naar ondersteuning of hulpverlening.

Hoewel ouders / verzorgers primair verantwoordelijk zijn voor het opgroeien en opvoeden van hun kind heeft een deel van de gezinnen een vorm van ondersteuning nodig. Vaak zijn er dan meerdere opvoedvragen, spelen er meerdere problemen tegelijkertijd en is de eigen kracht onvoldoende en het sociale netwerk beperkt.

Voor kwetsbare gezinnen is het huidige jeugdzorgsysteem te complex en dikwijls niet toereikend. Er wordt geen ondersteuning ingezet of te laat. Ook komt het voor dat ingezette zorg zwaarder is dan de eigenlijke ondersteuningsbehoefte en de eigen kracht en het eigen netwerk er niet meer aan te pas komt.

Wat houdt preventieve opvoedondersteuning in?

Zandvoort is verantwoordelijk voor het preventief jeugd beleid bestaande uit de volgende functies: informatie en advies, signalering, toegang en toeleiding naar hulp, licht pedagogische hulp en coördinatie van hulp. Het preventief jeugd beleid is gericht op het voorkomen dat kinderen jeugdzorg nodig hebben, daarnaast moet de aansluiting preventief jeugd beleid-jeugdzorg worden versterkt voor de kinderen die jeugdzorg wél nodig hebben. Binnen het preventief jeugd beleid regelt de gemeente informatie en advies over opvoeden en opgroeien en zorgt ervoor dat op lokaal niveau licht pedagogische hulp beschikbaar is.

Zandvoort vindt ondersteuning van kwetsbare gezinnen noodzakelijk, maar vindt ook dat naast de zorg de eigen kracht versterkt moet worden en de sociale omgeving geactiveerd en benut. Problemen dienen zo dicht mogelijk bij de bron te worden aangepakt en opgelost en met de juiste inzet van zorg.⁹

Zandvoort zet zich in om kinderen optimale kansen te bieden, om ze hun talenten te laten ontplooiën en zich tot zelfstandige volwassenen te ontwikkelen.

Hoe is het nu?

De visie van de nota De jeugd binnenboord! (2010-2013) is dat Zandvoort de jeugd stimuleert gezond en evenwichtig op te groeien tot sociale en zelfstandige burgers die actief meedoen in de samenleving. Alle jongeren van 0-23 jaar kunnen zich ontwikkelen tot zelfstandige en actieve deelnemers aan de samenleving.

Zandvoort investeert in jeugd door uitvoering van jeugd- en jongerenwerk dat is ondergebracht bij Pluspunt. In het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) zijn de vijf functies van het preventief jeugd beleid gebundeld en uitgewerkt. Het CJG organiseert opgroei en opvoedondersteuning voor lichte en meer complexe vragen in samenwerking met anderen zoals het jongerenwerk en onderwijs.

Zandvoort wil dat alle kinderen kunnen meedoen. In samenwerking met Haarlem en particuliere sponsors is in 2011 het jeugdsport- en cultuurfonds opgericht.

Wat gaat Zandvoort doen?

Het jeugd beleid is geformuleerd tot en met 2013 en wordt in najaar 2013 geëvalueerd. In 2012 is echter al vastgesteld dat het jongerenwerk te aanbod gericht is en jongeren te weinig worden uitgedaagd om zelf activiteiten te organiseren en te participeren. Het welzijnswerk heeft onvoldoende contact met de jeugd en zicht op hun behoeften en wensen. Uitgaande van de principes van Welzijn Nieuwe Stijl moet het jongerenwerk erop af! Dat vraagt om een verdere professionalisering van het jongerenwerk bij Pluspunt. Regionale samenwerking is daarbij een optie.

⁹ Het rapport Ontzorgen en normaliseren van de Raad voor de Maatschappelijke zorg (2012) stelt dat onnodig problematiseren en etiketteren tegengegaan dient te worden (normaliseren) en dat hulp op het geëigende niveau geboden moet worden samen met het gezin en omgeving (ontzorgen).

Speerpunten voor de komende periode zijn:

- Meedoen van jongeren

Om jongeren optimaal te laten participeren is het van belang dat ze hun stem laten horen en zelf bepalen hoe ze hun activiteiten vormgeven en daardoor aangehaakt blijven. De kracht van de jongeren wordt gebruikt omdat zij zelf precies weten wat andere jongeren aanspreekt en zij de (eigen) doelgroep beter kunnen bereiken onder andere via sociale media. Het jongerenwerk neemt hierin het voortouw. Een concreet onderwerp aangedragen door jongeren is een Jeugdthonk.

- Versterken van de opvoedomgeving

Zandvoort zet in op het versterken van de omgeving als eerste vraagbaak bij opvoedvragen. Opvoeden is niet alleen een taak van ouders en instellingen, ook andere ouders, jongeren, buurtbewoners, familieleden, leraren en sportcoaches zijn bereid om in de eigen sociale netwerken en in het publieke domein de verantwoordelijkheid rond het opgroeien en opvoeden van kinderen te delen.¹⁰

Pluspunt zoekt de samenwerking met onder andere scholen en sportverenigingen om een groot en stevig netwerk te realiseren waarbinnen alle spelers hun rol nemen rondom opvoeden en signaleren en indien nodig ook (kunnen) handelen.

Een sterke omgeving met gedeelde verantwoordelijkheid voor opvoeden wordt in de nieuwe nota jeugdbeleid (in 2014) nader geconcretiseerd en geoperationaliseerd.

- Doorontwikkeling Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)

Met de realisatie van het CJG is de basis neergezet. Doorontwikkeling vindt plaats op samenwerkingsverbanden en uitbouw van het CJG netwerk. Denk hierbij aan kinderopvang, onderwijs, jongerenwerk, sociaal team Zandvoort en het Veiligheidshuis.

Verder staan de realisatie van de zorg- en adviesteams in het basisonderwijs op het programma en de verdere ontwikkeling van de opvoed- en opgroeiondersteuning.

In de decentralisatie van de Jeugdzorg werken de 5 gemeenten in Zuid-Kennemerland op onderdelen samen. Ter versterking van de CJG's, en het verder vormgeven van één gezin, één plan voeren de gemeenten in 2012 en 2013 gezamenlijk 5 pilots uit die zich richten op:

- het versterken preventief aanbod CJG's: inzet methodieken versterken eigen kracht;
- het implementeren nieuwe structuur bemoeizorg (vangnet jeugd);
- het tijdig bieden van nazorg aan jongeren die uitstromen uit de jeugdzorg;
- het implementeren van één registratiesysteem voor alle CJG's;
- de inzet van zogenaamde CJG coaches die opvoeders, jongeren en beroepskrachten in een vroeg stadium ondersteunen bij (complexere) opvoed- en opgroevragen.

¹⁰ Verantwoordelijkheid voor opvoeden in het publieke domein wordt ook pedagogische civil society genoemd.

3.3 Informatie, advies en cliëntondersteuning: prestatieveld 3

Zandvoort is verplicht om advies, informatie en cliëntondersteuning te bieden. Informatie en advies zijn activiteiten die de burger de weg wijzen in het veld van maatschappelijke ondersteuning, zoals algemene voorzieningen, een individueel advies of het verhelderen van een ondersteuningsvraag. Cliëntondersteuning richt zich specifiek op het ondersteunen van de cliënt bij het maken van een keuze of het oplossen van een probleem.

Wat is Loket Zandvoort?

Loket Zandvoort is een laagdrempelige voorziening waar burgers informatie, advies en ondersteuning kunnen krijgen op het gebied van wonen, welzijn en zorg, financiën, vervoer en alle andere soorten voorzieningen.¹¹

Het Loket is de toegangspoort tot de Wmo en Awbz, het behandelt zelf geen aanvragen, maar zet wel het proces voor indicatiestelling in gang.

Hoe is het nu?

Het visiedocument *De bakens verzetten* (2010) gaat over de doorontwikkeling van Loket Zandvoort, de uitgangspunten van de dienstverlening, de zaken en functies waarvoor de burger terecht kan en de doelgroepen van het Loket.

Het uitgangspunt is dat de vraag of het probleem van de cliënt centraal staat en niet het aanbod of de uitvoering van een regeling. De medewerkers van het Loket leveren maatwerk, waarbij sprake is van vraaggestuurde vraagverheldering. Dat wat in het Loket geregeld kan worden, wordt geregeld.

Wat gaat Zandvoort doen?

Zandvoort wil dat mensen zorg en ondersteuning in principe zelf organiseren. Het Loket als eerste informatie- en adviespunt wordt hierop verder ingericht. Het in gesprek gaan met de cliënt met een ondersteuningsvraag op het gebied van participatie en zelfredzaamheid en het samen zoeken naar oplossingen vormt de basis (zgn. keukentafelgesprek volgens De Kanteling). Speerpunten voor de komende beleidsperiode zijn:

- Implementatie De Kanteling

Voor de implementatie van De Kanteling als werkwijze voor het Loket wordt een plan van aanpak ontwikkeld waarvan scholing van Loketmedewerkers deel uitmaakt. Het gaat om een meerjarig proces vanwege de vele facetten van De Kanteling.

- Loket als toegangspoort voor nieuwe Wmo voorzieningen

Het Loket krijgt als gevolg van de decentralisatietrajecten (Awbz functie begeleiding, Jeugdzorg) met nieuwe doelgroepen te maken (denk aan mensen met verstandelijk en lichamelijke beperkingen, dementerende ouderen, licht verstandelijk gehandicapten). Het Loket wordt de toegangspoort voor nieuwe Wmo voorzieningen in het kader van de decentralisatie. Hierop dienen de Loketmedewerkers te worden toegerust.

- Uitbreiding spreekuur Noord

Loket Zandvoort in het Centrum (locatie De Blauwe Tram) is 5 dagdelen per week geopend. Daarnaast heeft het Loket in steunpunt OOK Zandvoort in Noord een wekelijks spreekuur. Ter versterking van de dienstverlening in Noord wordt een tweede spreekuur ingesteld. Door interne verschuivingen kan dat budgettair neutraal.

- Verbeteren digitale bereikbaarheid

Ter verbetering van de digitale bereikbaarheid en het bereiken van andere doelgroepen dan ouderen ontwikkelt het Loket een eigen website. Deze wordt voorzien van een sociale kaart. Ook wordt onderzocht welke vormen van dienstverlening gedigitaliseerd kunnen worden, bijvoorbeeld het doen van aanvragen. Het Loket haakt aan bij de ontwikkeling van de gemeentesite die in najaar 2012 online gaat.

¹¹ Het Loket is een samenwerkingsverband van de gemeente, Stichting Pluspunt, Kontext en MEE Noordwest-Holland.

- Inrichting KlantContactCentrum

Elke gemeente is verplicht in 2015 een KlantContactCentrum (KCC) gereed te hebben. Het KCC is de herkenbare ingang waar burgers, bedrijven en instellingen terecht kunnen voor alle producten en diensten van de overheid. De wijze waarop een KCC wordt ingericht is aan de individuele gemeente.

Zandvoort is inmiddels bezig met de voorbereidingen van het KCC, op welke wijze het Loket daarop kan aansluiten wordt nader bezien.

3.4 Mantelzorgers en vrijwilligers: prestatieveld 4

Een van de uitgangspunten van de Wmo is de eigen verantwoordelijkheid en maatschappelijke participatie van alle burgers. Een beroep doen op eigen kracht van mensen en de inzet van hun sociale omgeving. Mantelzorg en vrijwilligerswerk zijn hierin essentiële componenten waarop de komende jaren een groter beroep wordt gedaan als gevolg van veranderingen in de bevolkingsopbouw (vergrijzing), gezondheidskenmerken (toename van mensen met (meerdere) chronische aandoeningen) en het zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen met hulp en ondersteuning.

Wat is mantelzorg?

Een mantelzorger zorgt langdurig en onbetaald voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende partner, ouder, kind of ander familielid, vriend of kennis. Het overstijgt de gebruikelijke zorg voor huisgenoten. Mantelzorg geven is geen bewuste keuze. Het overkomt mensen, omdat er een emotionele persoonlijke band is met degene die zorg nodig heeft. Mantelzorg kan soms zwaar zijn (soms 24 uur per dag), terwijl de zorg niet zomaar beëindigd kan worden.

Zandvoort vindt mantelzorg noodzakelijk voor onze maatschappij, maar deze zorg kan niet los gezien worden of in plaats komen van professionele zorg als die nodig is. Mantelzorgers moeten met plezier en met goede ondersteuning hun naaste kunnen helpen en verzorgen. Voorkomen moet worden dat mantelzorgers overbelast raken.

Hoe is het nu?

Zandvoort telt op dit moment 225 geregistreerde mantelzorgers (registratie verloopt via het Loket), maar er zijn er zeker meer.¹² Niet alle mantelzorgers willen geregistreerd worden of komen bij het Loket. Ook zijn er mantelzorgers die zichzelf niet als zodanig zien of niet weten dat registratie kan helpen bij het ontwikkelen van ondersteuningsmogelijkheden door de gemeente en organisaties voor mantelzorgondersteuning.

Wat gaat Zandvoort doen?

De uitvoering van het huidige beleid (nota De Mantelzorger ondersteund) loopt tot eind 2012. In najaar 2012 staat de evaluatie op het programma en in 2013 verschijnt de nieuwe nota. Zandvoort zet in op:

- Communicatie Mantelzorgcompliment en de vrijstelling erfbelasting

Met het Mantelzorgcompliment laat de overheid haar waardering blijken voor het belangrijke werk dat mantelzorgers verrichten en kunnen mantelzorgers in aanmerking komen voor een verhoogde vrijstelling voor erfbelasting. Zonder een mantelzorgcompliment kan dat niet. Zandvoort gaat mantelzorgers en intermediairs actief informeren.

- Versterken van de eigen kracht

Informatie, advies en ondersteuning dragen bij aan het versterken van de eigen kracht van de mantelzorger. Loket Zandvoort is het eerste aanspreekpunt. Het Loket registreert bij alle contacten of er sprake is van mantelzorg en welke vorm van zorg het betreft. Zandvoort gebruikt deze informatie om voor mantelzorgers gerichte vormen van ondersteuning te ontwikkelen.

- Ontwikkeling respijt zorg

Respijt zorg is het tijdelijk opvangen van mensen die afhankelijk zijn van zorg, zodat de mantelzorger er even tussenuit kan en in staat blijft om mantelzorg te geven.

In 2012 vond een inventarisatie plaats van het huidige aanbod voor respijt zorg voor Zandvoortse mantelzorgers. Daaruit blijkt dat het aanbod op onderdelen gemoderniseerd dient te worden en nieuwe respijtmogelijkheden geïnitieerd kunnen worden, die ook afgestemd worden op de vitale en jonge mantelzorger.

¹² Zo'n 1,1 miljoen Nederlandse mantelzorgers zorgen meer dan acht uur per week én langer dan drie maanden voor een ander (Sociaal Cultureel Planbureau, 2010).

Onder de noemer 'Van zorg naar participatie' werken de gemeenten in Zuid Kennemerland aan een innovatieprogramma (provinciale Uitvoeringsregeling subsidies projecten Regionale Sociale Agenda 2012). Door inzet van professionele begeleiding te verminderen ten gunste van informele zorg (vrijwillige inzet en mantelzorg) krijgen kwetsbare burgers meer ondersteuning uit hun directe omgeving en blijven de kosten van professionele begeleiding beheersbaar (Awbz begeleiding en mantelzorg).

- Deskundigheidsbevordering intermediairs

Intermediairs (o.a. huisartsen, ouderenadviseurs) spelen een belangrijke rol in de ondersteuning van mantelzorgers. Zij hebben vaak met hen meerdere contactmomenten en kunnen mantelzorgers informeren over bijvoorbeeld respijtzorg of lotgenotencontact. Daartoe is al een signaleringskaart voor intermediairs ontwikkeld en verspreid. De regionale organisatie voor mantelzorg Tandem wordt ingezet om intermediairs middels voorlichtingsgesprekken beter toe te rusten om mantelzorgers te ondersteunen.

Wat is vrijwilligerswerk?

Vrijwilligerswerk is een bewuste, vrije keuze waarbij men onbetaald of tegen een geringe onkostenvergoeding werk verricht. Met het doen van vrijwilligerswerk nemen burgers zelf verantwoordelijkheid en verwachten niet dat de overheid alles regelt. Vrijwilligers doen dat ten behoeve van anderen of de samenleving, buiten een vast dienstverband. Veel voorzieningen in de Zandvoortse samenleving die vanzelfsprekend zijn zoals sport, cultuur en welzijn kunnen zonder de inzet van vrijwilligers niet aangeboden worden. Vrijwilligers zijn van onschatbare waarde voor onze 'civil society', ze zijn niet alleen consumenten van publieke diensten, maar ze leveren een actieve bijdrage.

Hoe is het nu?

Degenen die vrijwilligerswerk verrichten zijn vooral kerkgangers, ouderen en hoogopgeleiden.¹³ In Zandvoort verricht 33% vrijwilligerswerk op het terrein van de sportvereniging, het welzijnswerk, activiteiten vanuit de kerk, het Rode Kruis etc.¹⁴ In welke mate het beleid een grotere groep Zandvoortse vrijwilligers op de been heeft gebracht is niet duidelijk. De Leefbaarheidsmonitor is afgeschaft waardoor het doen van een goed vergelijkend onderzoek niet mogelijk is.

Wat gaat Zandvoort doen?

Het vrijwilligersbeleid zoals vastgelegd in de nota 'Volle kracht vooruit' loopt tot 2014. Bij de evaluatie van de nota (eind 2013) worden nieuwe speerpunten geformuleerd. De speerpunten tot die tijd zijn:

- Doorontwikkeling VIP Zandvoort

In de vrijwilligerswinkel onder de naam Vrijwilligers Informatie Punt (VIP), www.vip-zandvoort.nl, komt vraag en aanbod bij elkaar. Tussentijdse evaluatie van het VIP vindt plaats in najaar 2012. Mocht blijken dat een andere vorm van ondersteuning zowel voor vrijwilligers als aanbieders meer passend is dan kan dat consequenties hebben voor de werkwijze van het steunpunt.

- Het werven en behouden jonge vrijwilligers

De aanwas van jonge Zandvoortse vrijwilligers (25 jaar en jonger) blijft een speerpunt in het beleid, maar vraagt gezien de doelgroep om een specifieke aanpak. Voor jongeren moet het gaan om kortdurende projecten, flexibiliteit en 'er moet ook wat te halen zijn'. De komende periode gaat het jongerenwerk van Stichting Pluspunt het project 'jonge vrijwilliger' verder vormgeven. Pluspunt werkt hierbij samen met plaatselijke organisaties (o.a. sportverenigingen, sportraad, sportservice Heemstede-Zandvoort). Tevens wordt extra aandacht besteed aan de maatschappelijke stages en de mogelijkheden die dit biedt om jonge vrijwilligers in het verlengde van die maatschappelijke stage te binden.

¹³ Sociaal Cultureel Planbureau, 2009

¹⁴ Leefbaarheidsmonitor Zandvoort 2008

- Vergroten deskundigheid

De inzet en de motivatie van de vrijwilligers wil Zandvoort borgen door het aanbieden van trainingen om hun deskundigheid op verschillende terreinen te vergroten. Hierbij kan gedacht worden aan fair play, 75+ project, buddyprojecten e.d.

- Activering van mensen aan onderkant van arbeidsmarkt

Naast het hebben van werk of dagactiviteiten als belangrijke voorwaarde voor zelfstandigheid en participatie in de samenleving verwacht Zandvoort dat mensen met een uitkering naar vermogen bijdragen aan de samenleving.¹⁵ Uiteraard is de meest gewenste tegenprestatie dat een klant zo snel mogelijk uitstroomt naar regulier werk. Waar dat (nog) niet mogelijk is, wordt zo hoog mogelijk ingezet op participatie.

Vrijwilligersorganisaties, het welzijnswerk en de gemeente gaan met elkaar plannen ontwikkelen om Zandvoorters (jongeren en volwassenen) aan de onderkant van de arbeidsmarkt te stimuleren om vrijwilligerswerk te doen en zonodig ondersteuning te bieden.

Mensen ontmoeten

Mevrouw Timmermans heeft lang bij een bank gewerkt, maar is daar door een opeenstapeling van privéproblemen ontslagen. Er volgde een neerwaartse spiraal waarbij ook een aantal psychische problemen zich opstapelden. Na een moeilijke periode waarin ook haar sociale netwerk steeds kleiner is geworden, zit ze nu in een re-integratietraject in het kader van de Wwb. Haar psychische problemen zijn goed onder controle, maar mevrouw is nog erg onzeker over zichzelf en haar sociale vaardigheden.

Ze is nog niet toe aan een stap naar betaalde arbeid. Ze wil ook graag haar sociale leven een impuls geven, maar weet niet goed waar ze moet beginnen. Haar Wwb-consulent brengt haar binnen bij het Wmo-loket.

In gesprek met de Wmo consulent worden verschillende mogelijkheden besproken. Met haar kennis en vaardigheden op het gebied van financiën blijkt het nog wel goed te zitten. In samenspraak met de lokale vrijwilligersvacaturebank en de Wwb-consulent gaat ze aan de slag als ondersteuner van mensen die moeite hebben hun administratie op orde te krijgen of hun belastingaangifte in te vullen. Mevrouw Timmermans kan op deze manier anderen helpen, en ontmoet tegelijkertijd veel nieuwe mensen. Haar onzekerheid op het sociale vlak is ze hiermee langzaam aan het overwinnen.

Het was ook een prima oplossing geweest als mevrouw naar een laagdrempelige activiteit van de welzijnsstichting was toegeleid door de consulent (sporten, schilderen of een taal cursus). Dat zou echter voorbijgegaan zijn aan de kansrijke verbindingen die in dit geval gelegd zijn. Door mevrouw juist dit vrijwilligerswerk te laten doen, wat enigszins in de lijn van haar arbeidsverleden ligt, is ze niet alleen aan de slag met de 'sociale contacten', maar ook met haar weg terug richting reguliere arbeid.

Bron: Het arrangement in de Wmo, maatwerk voor de burger met een beperking, VNG in het kader van het project de Kanteling.

¹⁵ Nota Over een andere boeg. Beleidsplan participatie 2011-2015.

3.5 Participatie van mensen met een beperking: prestatieveld 5

Participatie aan de samenleving van mensen met een beperking gaat uit van inclusief beleid. Bij de ontwikkeling van beleid wordt vooraf rekening gehouden met de verschillende mogelijkheden en beperkingen van mensen. Of het nu gaat om de inrichting van de openbare ruimte, openbare gebouwen, goede vervoersvoorzieningen, het organiseren van ontmoeting en het gebruik van reguliere algemene voorzieningen. Omgekeerd zijn goede algemene voorzieningen en een veilige en toegankelijke openbare ruimte niet alleen van belang voor mensen met een beperking, maar voor iedere bewoner. Het is dus voor iedereen passend.

Prestatieveld 5 gaat over algemene maatregelen die zonder dat men zich tot de gemeente hoeft te wenden ten goede komen aan een ieder die daaraan behoefte heeft.

Hoe is het nu?

Zandvoort is al een aantal jaren bezig met een integrale aanpak en het realiseren van een goede infrastructuur op wonen, welzijn en zorg (Visie wonen, welzijn en zorg Zandvoort, 2009). Het doel is een adequaat en passend antwoord bieden op ontwikkelingen zoals de vergrijzing, het zelfstandig blijven wonen in de wijk en de decentralisatie van de zorg. De borging vindt plaats via de stuurgroep Wonen, welzijn en zorg die nu zo'n 5 jaar bestaat.¹⁶

Wat gaat Zandvoort doen?

De gemeente blijft de fysieke en sociale toegankelijkheid van voorzieningen stimuleren. Als het gaat om voorzieningen zijn volgens De Kanteling algemene en collectieve voorzieningen voorliggend op individuele voorzieningen. Daarmee wordt een groter beroep gedaan op welzijnsvoorzieningen. Doorontwikkeling van het welzijnsaanbod is nodig om te komen tot een samenhangend aanbod, passend bij de vraag van burgers met een beperking. Andere speerpunten voor de komende beleidsperiode zijn:

- Onderzoek naar toegankelijkheid openbare ruimte

In de vorige beleidsperiode lukte het niet om de toegankelijkheid van de openbare ruimte op knelpunten te onderzoeken. Analoog aan het onderzoek dat door Stichting 't Web in 2011 is uitgevoerd naar de toegankelijkheid van het strand en de strandpaviljoens voert Zandvoort in 2013 een onderzoek uit naar de toegankelijkheid van drukbezochte gebieden / straten in Zandvoort en gemeentelijke openbare gebouwen. Bij het opstellen van de nieuwe Nota Openbare Ruimte later dit jaar, wordt de toegankelijkheid van de openbare ruimte in Zandvoort en de inrichting daarvan ook onderzocht op het aspect toegankelijkheid.

- Uitvoering Regionale Sociale Agenda

Het regionaal samenwerkingsverband Wonen, welzijn en zorg zoekt naar nieuwe arrangementen op basis waarvan burgers zo lang mogelijk, zo zelfstandig mogelijk kunnen leven, wonen en participeren aan de samenleving. In 2012 en 2013 worden onder de vlag van de Regionale Sociale Agenda twee pilots uitgevoerd naar woonservicegebieden, een in Haarlem en een in Heemstede. Naast gemeenten zijn ook corporaties en zorgaanbieders in de eerste- en tweede lijnszorg betrokken. Zandvoort participeert in het regionaal verband. De ervaringen opgedaan in Zandvoort Noord met woonservicegebieden zijn hierbij ondersteunend.

- Woonvoorzieningen met zorg voor ouderen

De plannen van Stichting ZorgContact om in 2012 woonvoorzieningen met zorg voor (dementerende) ouderen te realiseren ter vervanging van het Huis in de Duinen zijn nog niet gerealiseerd. De verwachting van eigenaar Woonzorg Nederland, is dat de vervanging van het Huis in de Duinen niet eerder plaatsvindt dan 2015-2016.

¹⁶ De stuurgroep Wonen, welzijn en zorg bestaat uit Woningstichting De Key, ZorgContact, Pluspunt, Nieuw Unicum, RIBW, Bureau Zorgondersteuning Noord-Holland en de gemeente.

3.6 Individuele voorzieningen: prestatievelid 6

Zandvoort dient volgens de compensatieplicht individuele voorzieningen te verstrekken aan mensen met een beperking, een chronisch psychisch probleem en/of psychosociaal probleem. Het doel is dat mensen zelfstandig kunnen blijven functioneren en kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven.

Wat zijn individuele voorzieningen?

Individuele voorzieningen zijn voorzieningen die aan de behoefte van het individu zijn aangepast. Voorbeelden hiervan zijn: woonvoorzieningen, rolstoelen en vervoer. Naast het individuele gebruikskarakter van een voorziening kan Zandvoort die ook op collectieve wijze vormgeven zoals dat bij het collectief vervoer is geregeld. Of iemand 'toegang' heeft tot een dergelijke voorziening hangt echter altijd af van de individuele kenmerken van de persoon met een beperking.

Casus: Op eigen kracht

Meneer Smit is 78 jaar oud en heeft kort geleden te horen gekregen dat hij zijn rijbewijs om medische redenen niet meer kon vernieuwen. Hij komt bij de gemeente om de scootmobiel aan te vragen, hij wil er toch nog graag op uit kunnen.

In het gesprek geeft meneer aan altijd mooie auto's gereden te hebben en dat hij eigenlijk op zoek is naar een dito scootmobiel. Hij weet al goed welk model hij wil hebben en welke opties en extra's er allemaal op moeten. De Wmo consulent legt uit dat een dergelijk uitgebreid pakket niet zonder meer door de gemeente verstrekt wordt en maakt de mogelijkheid bespreekbaar om er zelf een aan te schaffen. In het gesprek bleek namelijk ook dat meneer voldoende draagkracht heeft om iedere 2 á 3 jaar een nieuwe auto te kopen. Dan zou een super-de-luxe scootmobiel ook binnen bereik moeten liggen.

Meneer Smit bleek in de veronderstelling te zijn dat een scootmobiel altijd via de gemeente verstrekt moest worden. Toen hij erachter kwam dat iedereen dat gewoon zelf mag doen heeft hij de Wmo consulent bedankt en is snel naar de scootmobieldealer gegaan.

Volgens de Wmo verordening van de gemeente was meneer waarschijnlijk in aanmerking gekomen voor een (eenvoudige) scootmobiel. In het gesprek heeft de consulent een beroep gedaan op de eigen (in dit geval financiële) kracht van meneer Smit. Nu rijdt hij in een mobiel die volledig naar zijn zin is. Er is een oplossing afgesproken die beter past bij de specifieke situatie van de burger, en bovendien voor de gemeente goedkoper is.

Bron: Het arrangement in de Wmo, maatwerk voor de burger met een beperking, VNG in het kader van het project de Kanteling.

Hoe is het nu?

In 2007 voerde Zandvoort de Wmo op het gebied van individuele voorzieningen beleidsarm in, waarbij er nu eigenlijk nog sprake is van claim en aanbodgericht werken (vaak op de wijze zoals voorheen de Wet voorzieningen gehandicapten werd uitgevoerd). Bij claim en aanbodgericht werken kijkt men of een persoon met een beperking voor de door hem gewenste voorziening in aanmerking komt. Door middel van een beschikking wordt deze individuele voorziening toe- of afgewezen.

Zandvoort is bezig om deze manier van werken te kantelen. Niet meer denken in voorzieningen, maar denken in oplossingen samen mét de burger om te komen tot maatwerk vóór de burger. Bij De Kanteling wordt eerst gekeken naar de eigen mogelijkheden van de burger en in laatste instantie naar een individuele voorziening. Een ander aspect is dat claim en aanbodgericht werken een financieel risico met zich meebrengt, met mogelijk een tekort op het beschikbare budget als gevolg. Uit eerste berichten blijkt dat De Kanteling besparingen kan opleveren, ook bij een gelijkblijvend niveau van voorzieningen.¹⁷

¹⁷ Volgens de gemeente Almere, bedrage de besparingen als gevolg van De Kanteling in 2011 € 1 miljoen. Almere verwacht in 2015 € 3 miljoen minder kosten te maken dan oorspronkelijk is geprognosticeerd.

Wat gaat Zandvoort doen?

Zandvoort implementeert De Kanteling om de zelfredzaamheid en inzet van eigen verantwoordelijkheid te stimuleren en de burger aan te spreken om zelf zoveel mogelijk de eigen problemen op te lossen.

- Implementatie De Kanteling

Hiervoor wordt een werkgroep samengesteld. Deze ontwikkelt een meerjarig plan van aanpak voorzien van een planning. Een belangrijk inhoudelijk onderdeel voor uitwerking zijn de vijf typen ondersteuningsoplossingen die in volgorde worden ingezet:

1. Het aanspreken van de eigen kracht
2. Het aanspreken van de sociale omgeving
3. Het inzetten van algemeen gebruikelijke voorzieningen
4. Het inzetten van collectieve voorzieningen
5. Het inzetten van individuele voorzieningen.

- Invoering nieuwe Wmo verordening

De nieuwe verordening wordt op 1 januari 2013 van kracht. De verordening beschrijft 8 resultaatgebieden waarop de gemeente een compensatieplicht heeft:

1. een schoon en leefbaar huis;
2. wonen in een geschikt huis;
3. beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften;
4. beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding;
5. het thuis kunnen zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren;
6. zich verplaatsen in en om de woning;
7. zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel;
8. de mogelijkheid om contacten te hebben met medemensen en deel te nemen aan recreatieve, maatschappelijke of religieuze activiteiten.

- Invoering Beleidsregels Maatschappelijke ondersteuning 2013

De beleidsregels Maatschappelijke ondersteuning 2013 (voorheen het 'verstrekkingenboek') zorgen ervoor dat Zandvoort de doelstellingen van de compensatieplicht -zelfredzaamheid en participatie door burgers met beperkingen- ook daadwerkelijk realiseert. Uitgebreide aandacht wordt geschonken aan het gesprek, de aanvraag, de afwegingskaders en het resultaat op grond van individueel maatwerk.

De beleidsregels worden (na vaststelling van de Wmo verordening 2013 door de raad) door het college vastgesteld.

- Invoering EigenKrachtWijzer

De EigenKrachtWijzer is een instrument dat mensen zelf via internet invullen. Het helpt hen via uitgebreide vraagverheldering hun hulpvragen over wonen, werken, welzijn en zorg en de eigen situatie in kaart te brengen en van een helder antwoord te voorzien. Een antwoord waarin eigen kracht van mensen belangrijk is en dat hen de regie laat houden over hun eigen leven. Gezien de positieve ervaringen die in het land zijn opgedaan gaat Zandvoort dit instrument invoeren.

- Overheveling Awbz functie begeleiding en dagbesteding naar de Wmo

Zandvoort gaat er van uit dat de decentralisatie van de Awbz functie begeleiding en dagbesteding op termijn overkomt. Mogelijk wordt deze uitgebreid met de Awbz functie persoonlijke verzorging en zelfs met verpleging (zie bijlage 1).

Ook bij deze transitie geldt dat eigen kracht en eigen verantwoordelijkheid de uitgangspunten zijn in het te ontwikkelen beleid.

Zandvoort ging in 2011 een samenwerking aan met de gemeenten Haarlem, Heemstede, Bloemendaal en Haarlemmerliede/ Spaarnwoude en op onderdelen ook met andere gemeenten in de regio Kennemerland. In afwachting van de landelijke politieke ontwikkelingen is een pas op de plaats gemaakt met de werkzaamheden met uitzondering van de innovatieprojecten die via de gemeentelijke samenwerking beleidsmatig worden vervolgd. Daarbij zijn de andere ontwikkelingen binnen het sociaal domein relevant op het gebied van werk en inkomen, de transitie Jeugdzorg en de doorontwikkeling Wmo.

- Aanbestedingen

Voor de komende jaren zien de aanbestedingen er als volgt uit:

- Zandvoort start eind 2012 met de voorbereidingen van de aanbesteding Hulp bij het huishouden. Op 1 oktober 2013 is de looptijd, inclusief verlengingen, verstreken.
- Op 1 januari 2015 dient de aanbesteding van de rolstoelen gerealiseerd te zijn. In het eerste kwartaal 2014 starten de voorbereidingen.
- Voor de aanbesteding van het collectief vervoer is de overheveling van de Awbz functie begeleiding en dagbesteding van belang alsmede de Wet werken naar vermogen. Mochten beide decentralisaties doorgaan, dan gaan waarschijnlijk meer mensen gebruik gaan maken van het collectief vervoer.

Overigens is het zo dat gemeenten niet langer verplicht zijn om de marktwerking in de zorg te regelen via aanbesteding. In maart 2012 stemde de Eerste Kamer in met een initiatiefwet van de Socialistische Partij.

3.7 Maatschappelijke zorg: prestatievelden 7,8 en 9

De laatste drie prestatievelden van de Wmo betreffen de Maatschappelijke Opvang (waaronder vrouwenopvang en huiselijk geweld), de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGz) en Verslavingsbeleid. Deze drie terreinen vertonen veel samenhang en worden in deze combinatie ook wel Maatschappelijke Zorg genoemd. Het gaat hierbij om hulp aan kwetsbare mensen met meervoudige problematiek.

Wat is Openbare Geestelijke Gezondheidszorg?

Met OGGz wordt bedoeld alle activiteiten en bemoeienis met sociaal kwetsbare mensen, meestal zonder duidelijke hulpvraag. Hiertoe behoren dak- en thuislozen, verslaafden en mensen met psychiatrische problematiek; vaak hebben zij op meerdere levensgebieden tegelijk problemen. De OGGz-doelgroep varieert van zorgmijders, overlastgevers tot mensen die verloederen zonder dat iemand het merkt. Dit is de groep meest kwetsbare mensen waarvoor alle gemeenten een vangnet dienen te bieden.

Wat is Maatschappelijke Opvang?

Maatschappelijke opvang is het bieden van tijdelijk onderdak, begeleiding, informatie en advies aan personen die door een of meer problemen al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving. De maatschappelijke opvang fungeert als crisisopvang hetgeen betekent dat het vinden van passende vervolgmogelijkheden direct wordt ingezet. Dat kan terugleiding zijn naar de reguliere woningmarkt, maar vaker is er sprake van doorgeleiding naar Awbz gefinancierde vervolgo oplossingen (beschermd wonen, begeleid wonen). Vrouwenopvang is het tijdelijk bieden van opvang, preventie en ambulante hulp aan vrouwen die te maken hebben met huiselijk geweld.

Wat is verslavingsbeleid?

Verslavingsbeleid is de maatschappelijke zorg gericht op verslaafden en preventie van verslavingsproblemen, met inbegrip van activiteiten in het kader van de bestrijding van overlast door verslaving.

Hoe is het nu?

Voor de maatschappelijke opvang en dak- en thuislozenzorg ontwikkelde Haarlem als centrumgemeente in samenwerking en afstemming met de regiogemeenten het beleid zoals verwoord in het Regionaal Kompas 2008-2014. Het Regionaal Kompas richt zich niet alleen op de groep met langdurig of permanent regieverlies (vangnetfunctie gemeenten), maar ook op mensen die door tijdelijk regieverlies verder dreigen af te glijden (preventieve inzet om erger te voorkomen). Elke twee jaar ontwikkelen de gemeenten een regionale uitvoeringsnota voorzien van concrete acties.

Het in beeld brengen van de totale OGGz-groep is en blijft lastig. Dat is inherent aan de doelgroep, waarbij zorgmijdend gedrag een belangrijk kenmerk is. In 2010 meldde zich bij de Brede Centrale Toegang 433 dak- en thuislozen voor een briefadres, uitkering of opvangplek. In 2011 waren dat er 465 (op basis van ramingen).¹⁸

Op het gebied van voorzieningen biedt de regio op dit moment 175 plekken voor maatschappelijke opvang hetgeen voldoende wordt geacht.¹⁹ Voor vrouwenopvang (met of zonder kinderen) verzorgt de Blijf Groep voor de regio 26 plekken vrouwenopvang plus 1 noodbed.

¹⁸ Evaluatie Regionaal Kompas 2008-2011.

¹⁹ Onder plekken wordt verstaan: plaatsen, bedden, units. Dat is inclusief de winternoodopvang.

In de afgelopen jaren zijn in het regionale beleid voor de maatschappelijke opvang flinke slagen gemaakt. Er is een gedifferentieerd niveau aan opvangvoorzieningen gerealiseerd, de Brede Centrale Toegang (centrale meldpunt) is tot stand gekomen en de OGGz groep is beter in beeld. Hoewel het aantal daklozen niet is verminderd, is wel de overlast afgenomen. Door de goede samenwerking tussen de regionale OGGz structuur en de lokale OGGz structuren (waartoe het Sociaal Team Zandvoort behoort) zijn en blijven dak- en thuislozen beter in beeld.

De nazorg aan ex-gedetineerden is een verantwoordelijkheid voor alle individuele gemeenten. In de regio gaat het jaarlijks om zo'n 700 gedetineerden (21 gedetineerden voor Zandvoort in 2010), waarvan een deel behoort tot de OGGz doelgroep. Zij doen een beroep op de gemeente voor zorg, opvang, huisvesting en inkomensvoorziening. De aanmelding verloopt van de Dienst Justitiële Inrichtingen via het Veiligheidshuis naar de BCT.

Wat gaat Zandvoort doen rondom OGGZ in samenwerking met de regio?

Begin 2012 is de uitvoering van het Regionaal Kompas 2008-2012 geëvalueerd. Voor 2013 en 2014 ligt er een nieuwe uitvoeringsnota. Speerpunten zijn:

- Strenger toewijzingsbeleid maatschappelijke opvang

Om de druk op de maatschappelijke opvang beheersbaar te houden wordt het toewijzingsbeleid aangescherpt. Mensen komen in aanmerking voor maatschappelijke opvang als ze daadwerkelijk dakloos zijn (op straat staan), niet terug kunnen vallen op voorliggende voorzieningen of hun eigen sociale netwerk én er sprake is van regiobinding, dat wil zeggen dat zij afkomstig zijn uit Midden of Zuid Kennemerland of Haarlemmermeer. Mensen die enkel en alleen een huisvestingsprobleem hebben moeten dat zelf oplossen.

- Versterken van de regionale OGGz-structuren

De OGGz-structuren bevinden zich op regionaal niveau en op lokaal niveau. De regionale structuur bestaat uit de Brede Centrale Toegang²⁰, op lokaal niveau zijn de sociale teams in Zuid-Kennemerland actief en de noodteams in Midden-Kennemerland.

Het Sociaal Team Zandvoort is een multidisciplinair samenwerkingsverband²¹ gericht op de signalering en aanpak van multiprobleemsituaties. Naast de gemeente die hierin een regisserende en faciliterende rol heeft, bestaat het Sociaal Team uit organisaties en instellingen met een specifieke taakuitvoering op wonen, welzijn en zorg en veiligheid. Om dakloosheid te voorkomen en terugval na een herstelperiode (preventie) worden de sociale teams de komende jaren ondersteund door inzet van extra capaciteit in de vorm van een OGGz-begeleider Preventie.

- Onderbrengen opvang zwerfjongeren in Regionaal Kompas

De kosten van de opvang van zwerfjongeren worden vanaf 2013 gefinancierd uit de doeluitering Maatschappelijke Opvang. Voor de vervolgtrajecten gericht op wonen, werk, inkomen, scholing wordt echter de gemeente van herkomst zowel inhoudelijk als financieel verantwoordelijk.

In de zorgcoördinatie voor jeugd (en ook zwerfjongeren) krijgt het Centrum voor Jeugd en Gezin een belangrijke taak die ook past in de stelselherziening van de Jeugdzorg.

- Eenduidige informatievoorziening, minder loketten

Het aantal loketten wordt verminderd. De Brede Centrale Toegang is het centrale loket waar dak- en thuislozen zich kunnen melden, waar praktische zaken worden geregeld, zoals een briefadres, een zorgverzekering, een uitkering en maatschappelijke opvang. Het is wenselijk dat de BCT ook het centrale meldpunt blijft om de doelgroep in beeld te krijgen én te houden.

²⁰ Het centrale meldpunt dat ondermeer toeleiding naar de maatschappelijke opvang en bemoeizorg levert en de lokale structuren ondersteunt.

²¹ Aan het Sociaal Team Zandvoort nemen deel: gemeente afd. Frontoffice (MD, voorzitter), Kontext, Politie, GGD, GGZ Ingeest, Brijder Verslavingszorg, Woningstichting De Key, Draagnet, Pluspunt.

- Verslavingspreventie onderbrengen bij lokaal gezondheidsbeleid

Verslavingspreventie wordt niet langer gesubsidieerd uit de doeluitkering Maatschappelijke Opvang. Deze vorm van preventie richt zich niet op de doelgroep mensen met tijdelijk of permanent regieverlies, maar juist op de niet-kwetsbare mensen (algemene voorlichting over verslaving). Deze vorm van preventie hoort thuis in het lokale gezondheidsbeleid en collectieve preventie GGZ van de afzonderlijke gemeenten.

Wat is huiselijk geweld?

Huiselijk geweld is de meest voorkomende vorm van geweld en wordt gepleegd door iemand uit de huiselijke- of familiekring van het slachtoffer. Slachtoffers zijn vaak vrouwen en kinderen, maar het treft ook mannen, ouders en ouderen.

Bij het Steunpunt Huiselijk geweld (SHG) dat werkt voor de Veiligheidsregio Kennemerland zijn 2063 casussen bekend (aantal casussen Zandvoort is 69). Geschat wordt dat 12% van de vrouwen in deze regio ooit slachtoffer is geweest (omgerekend circa 18.800). Bij het SHG zijn 15 casussen van ouderenmishandeling bekend²².

Ook de bestrijding van huiselijk geweld en kindermishandeling wordt in regionaal verband opgepakt. Haarlem ontvangt als centrumgemeente rijksmiddelen voor de vrouwenopvang en het Steunpunt Huiselijk Geweld. Haarlem ontwikkelt in samenspraak met de regiogemeenten een regionaal beleidskader van waaruit jaarlijkse uitvoeringsnota's worden gemaakt.

Hoe is het nu?

Het beleid van de afgelopen jaren (startnota Een vuist tegen geweld 2008-2011) richtte zich onder andere op de bewustwording van huiselijk geweld bij het publiek en bij professionals, scholing beroepsgroepen, ketenafspraken, de omvorming naar één regionaal Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) en de invoering van de Wet tijdelijk huisverbod (per januari 2009). Het SHG is vanaf 2012 verantwoordelijk voor de uitvoering van het crisis- en case-management in het geval van opgelegde Tijdelijk Huisverboden.

Wat gaat Zandvoort doen rondom huiselijk geweld in samenwerking met de regio?

Een belangrijke ontwikkeling is dat vanaf 2012 het Rijk stapsgewijs de gemeentelijke aanpak van huiselijk geweld en de verankering daarvan in de Wmo wil versterken. Slachtoffers van huiselijk geweld vallen dan onder artikel 4 van de Wmo.²³ Ook wordt prestatieveld 7 aangepast. Deze plannen zijn relevant voor het opstellen van de nieuwe Uitvoeringsnota voor 2013. De gemeente Haarlem doet dat in samenspraak met de regiogemeenten. Speerpunten zijn in ieder geval:

- Versterking gemeentelijke aanpak huiselijk geweld

Het Rijk wil alle gemeenten (dus niet alleen meer de Centrumgemeenten) verantwoordelijk maken voor de gehele ketenaanpak (preventie, vroegsignalering tot en met politieoptreden, hulpverlening en nazorg). De implicaties van deze beleidswijziging zijn op dit moment voor Zandvoort nog niet duidelijk. Voor de praktische uitvoering lijkt een combinatie van lokale en regionale inzet het meest voor de hand liggend.

- Invoering wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

De nieuwe Wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling treedt op 1 januari 2013 in werking en verplicht iedereen die als professional werkt met kinderen of volwassenen gebruik te maken van een meldcode. Het is een stappenplan dat professionals kunnen gebruiken bij vermoedens van mishandeling. Voor Zandvoort betekent dit dat de Loketmedewerkers, de Wmo consulents en de klantmanagers WWB vanaf 2013 verplicht zijn om bij vermoedens van mishandeling te handelen volgens de procedure van de meldcode. Voor de medewerkers wordt scholing georganiseerd, ook dient binnen de gemeente een aandachtsfunctionaris te worden aangewezen.

²² GGD Kennemerland monitor sociaal kwetsbare groepen 2011.

²³ Artikel 4 van de Wmo regelt dat gemeenten mensen met een beperking compenseert door hen voorzieningen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning te bieden die hen in staat stellen te participeren.

Zandvoort wil -gezien de fusieontwikkelingen op sociale zaken en wmo- hierin gezamenlijk met de gemeente Haarlem optrekken.

Naast het feit dat een aantal gemeentelijke functies verplicht zijn om te werken met de meldcode heeft Zandvoort ook de toezichtfunctie op naleving van de Wet voor instellingen op het terrein van maatschappelijke ondersteuning.

- Uitbreiding Multidisciplinair Centrum Aanpak Kindermishandeling

Het Multidisciplinair Centrum Aanpak Kindermishandeling (MDCK) startte in 2008 als proeftuin in Zuid-Kennemerland vanuit de Academische Werkplaats Kindermishandeling. Het MDCK ontwikkelt een aanpak waarin het kind en zijn gezin centraal staat (i.p.v. instanties) en snelheid van handelen en veiligheid van het kind voorop. Het voorstel is om het MDCK uit te breiden naar Midden-Kennemerland.

3.8 Lokaal gezondheidsbeleid

Gezond zijn is een van de belangrijkste zaken in het leven. Een goede gezondheid geeft een voorsprong op ontwikkelingskansen en het zelfstandig meedoen. Wie langer gezond leeft heeft ook minder maatschappelijke ondersteuning en intensieve zorg nodig. Investeren in preventie dient het maatschappelijk belang en is daarmee een zaak van de overheid.

Wat is lokaal gezondheidsbeleid?

Elke gemeente is verplicht om elke vier jaar een nota lokaal gezondheidsbeleid te ontwikkelen (vastgelegd in de Wet publieke gezondheid).

Zandvoort maakte de keuze om de eerste Wmo nota te integreren met het lokaal gezondheidsbeleid en zet voor de komende periode deze lijn voort. De Wpg en de Wmo hangen nauw met elkaar samen.

Het primaire doel van lokaal gezondheidsbeleid is het bevorderen van de gezondheid van de inwoners van Zandvoort op gebieden waarbij leefstijl een belangrijke rol speelt. Denk aan roken, voldoende bewegen. Belangrijk uitgangspunt is dat Zandvoorters zelf verantwoordelijk zijn voor hun gezondheid, maar door de gemeente via preventieactiviteiten worden gestimuleerd om gezonde keuzes te maken.

Gezond zijn en gezond voelen, vergroot het welbevinden van burgers. Gezonde burgers kunnen actief en vanuit eigen kracht meedoen en maken minder gebruik van zorg.

Hoe is het nu?

In de beleidsnota Alle zeilen bijzetten 2010-2013 beschrijft Zandvoort de speerpunten waarop activiteiten worden uitgevoerd.

- Roken
- Schadelijk alcoholgebruik
- Overgewicht en Diabetes
- Depressie

Onder de noemer Zandvoort Actief! wil de gemeente lokale samenwerking bevorderen, het bereik van doelgroepen vergroten en meer vanuit de vraag samen met burgers activiteiten op touw zetten. Zandvoort wil rondom sport, beweegstimulering en de aanpak en preventie overgewicht meer integraal samenwerken. Op het beleidsterrein sport wordt in 2012 nieuw beleid ontwikkeld. Het aanstellen van een combinatiefunctionaris sport en onderwijs biedt kansen om de samenwerking met de scholen te versterken en de aan te stellen buurtsportcoach gaat wijkgericht aan de slag.

Wat gaat Zandvoort doen?

De 10 gemeenten van de Veiligheidsregio Kennemerland voeren discussie over het regionale gezondheidsbeleid uitgaande van één regionale gezondheidsnota voorzien van lokale paragrafen. Ook zouden interventies op overeenkomstige leefstijlonderwerpen regionaal aangestuurd en uitgevoerd kunnen worden zoals de aanpak van schadelijk alcoholgebruik. In 2013 komt naar verwachting hierover duidelijkheid.

In najaar 2013 staat de evaluatie van Alle zeilen bijzetten op de agenda en in 2014 dient Zandvoort een nieuwe nota te ontwikkelen. Hoe die eruit gaat zien hangt af van de regionale besluitvorming. Andere speerpunten zijn:

- *Verder versterken van Zandvoort Actief!*
- *Inzetten van theatervoorstellingen rondom genotmiddelen waaronder alcoholgebruik.*
- *Versterken van de inzet van valpreventie en de veiligheidsadviseurs.*
- *Vraaggericht inzetten van activiteiten op het terrein van weerbaarheid en activiteiten ter preventie van eenzaamheid en depressie.*

4. Financiële consequenties De Kanteling

De Kanteling beoogt de uitvoering van de Wmo in termen van claim en voorzieningen te veranderen in een uitvoering waarin resultaat en participatie centraal staan. Naast inhoud en kwaliteit spelen ook financiële aspecten een rol. In de handleiding 'De Kanteling financieel. Kosten en baten van een nieuwe aanpak in de WMO' heeft de VNG de financiële dimensie in beeld gebracht. De Kanteling kost geld, maar levert ook besparingen op.

Zandvoort maakt voor De Kanteling een implementatieplan. Naast de inhoudelijke kant biedt het plan inzicht in de kosten (taken, competenties, scholing, personeel, communicatie) en er wordt gekeken naar de mogelijke besparingen. Verwacht wordt dat minder mensen gebruik maken van individuele voorzieningen; zij lossen het zelf op, hun omgeving kan bijdragen of zij zijn geholpen met een algemene of collectieve voorziening. De verwachting is ook dat minder mensen bezwaar maken. Sowieso stromen als gevolg van het gehele beleid mensen minder snel door naar intramurale voorzieningen.

- Fictieve rekenmodellen

Hoeveel een gekantelde gemeente kan besparen hangt af van meerdere factoren. De handleiding van de VNG bevat 2 fictieve rekenmodellen. Het ene model gaat uit van een realisatiegraad van 50%, waarbij de gemeente uitkomt op een financieel negatief effect. Het andere model gaat uit van een realisatiegraad van 90%, waarbij de gemeente uitkomt op een positief financieel effect.

Het rekenmodel kent ruime marges die elke gemeente zo realistisch mogelijk moet invullen om het eigen rendement te kunnen bepalen. Gezegd moet worden dat de percentages die de VNG hanteert een grote mate van onzekerheid bevatten, daar ze afhankelijk zijn van factoren en ontwikkelingen die zich moeilijk laten voorspellen, zeker in een meerjaren-perspectief.

Zandvoort gaat voor een succesvolle Kanteling, een proces dat een aantal jaren in beslag zal nemen. Voordat positieve resultaten ingeboekt kunnen worden, zijn investeringen noodzakelijk om te kunnen kantelen. De kosten gaan in dit geval duidelijk voor de baten uit. Hoe groot de verschuiving en de hiermee samenhangende besparing op de individuele voorzieningen zal zijn, is op dit moment nog niet aan te geven.

Om toch meer beeld te geven wat De Kanteling Zandvoort financieel kan opleveren staat hieronder een rekenmodel waarbij is uitgegaan van het hoogste percentage besparings-potentieel (zoals aangegeven door de VNG). De realisatiegraad is gebaseerd op een inschatting van wat Zandvoort haalbaar acht.

Type voorziening	Besparings potentieel	Realisatie graad	Kosten investering	Aandeel totale budget	Aandeel in % totale budget	Netto rendement	Besparing in % eigen budget	Besparing in % totale budget
Huishoudelijke hulp	30%	75%	45%	€ 1.536.765	58%	€ 190.175	12,4%	7,1%
Woningaanpassingen	25%	75%	25%	€ 136.401	5%	€ 19.181	14,1%	0,7%
Scootmobiel	15%	75%	35%	€ 182.828	7%	€ 13.369	7,3%	0,5%
overig vervoer	10%	75%	35%	€ 63.513	2%	€ 3.096	4,9%	0,1%
OV-Taxi	40%	35%	5%	€ 607.938	23%	€ 80.856	13,3%	3,0%
Rolstoel	20%	25%	35%	€ 144.288	5%	€ 4.689	3,3%	0,2%
				€ 2.671.733	100%	€ 311.367		11,7%

Toelichting op het model:

- Besparingspotentieel: is wat de VNG heeft berekend dat voor gemeenten maximaal haalbaar is als besparing op de voorziening.
- Realisatiegraad: is datgene wat de gemeenten binnen het maximaal haalbare daadwerkelijk denken te realiseren (is bepaald op basis van pilots).
- Kosten investeringen: zijn de kosten voor de gekantelde werkwijze.
- Aandeel budget: is het deel wat deze voorziening uitmaakt van het totaalbudget aan individuele voorzieningen.
- Netto rendement: is de uiteindelijke besparing die het de gemeenten oplevert.

5. Inspraakprocedure en participatie

Voor de definitieve vaststelling van het nieuwe beleidskader en het inrichten van de participatie en inspraak hanteert Zandvoort de volgende route:

- het college stelt de concept Wmo nota voorlopig vast (4 september)
- de nota wordt 6 weken ter inzage gelegd (7 september t/m 19 oktober)
- in de inspraakperiode organiseert Zandvoort voor haar maatschappelijke partners een bijeenkomst waarin ideeën en gedachten worden uitgewisseld over concretisering van De Kanteling. De Wmo raad wordt hiervoor uitgenodigd als toehoorder (10 oktober).
- verwerking zienswijzen en realisatie inspraak nota (20 oktober t/m 13 november)
- de concept Wmo nota en de inspraaknota worden aan college voorgelegd ter vaststelling en voor het aanbieden aan de raad (20 november).
- de gemeenteraad bespreekt de concept Wmo nota en inspraaknota (11 december)
- de gemeenteraad stelt de concept Wmo nota en de inspraaknota vast (18 december)
- publicatie Wmo nota op website en in Zandvoortse courant

5.1 Communicatie

De communicatie over het Wmo beleid richt zich op verschillende doelgroepen zowel intern als extern. Voor elke doelgroep kijkt Zandvoort wat beste manier is van communiceren. De voorlopige planning ziet er als volgt uit:

- informatiebijeenkomst over de Wmo nota en de nieuwe Wmo verordening voor klantmanagers en Loketmedewerkers (8 oktober)
- informatiebijeenkomst over de Wmo nota en de nieuwe Wmo verordening voor gemeenteraad, Wmo raad en bezwarencommissie (8 oktober)
- Wmo pagina op gemeentelijke website (december)
- verspreiding folder (huis-aan-huis, januari 2013)
- verspreiding Wmo krant (huis aan huis, voorjaar 2013)

5.2 Klanttevredenheidsonderzoek

Zandvoort is verplicht zich te verantwoorden aan haar inwoners en cliënten over haar Wmo beleid. Elk jaar moet de gemeente een klanttevredenheidsonderzoek uitvoeren onder een doelgroep van de Wmo. De keuze voor een doelgroep en/of onderwerp gebeurt in overleg en vaak op advies van de Wmo raad. De afgelopen jaren zijn de volgende thema's/doelgroepen onderzocht: individuele voorzieningen (2008), hulp bij het huishouden (2009) en mantelzorgers (2010). Het onderzoek in 2012 richt zich op Loket Zandvoort (periode 2011).

Bijlage 1. Artikel Taskforce Beheersing Zorguitgaven: Mogelijk ook verpleging naar gemeenten.

Als nog meer taken vanuit de Algemene wet bijzondere ziektekosten (Awbz) op het bordje van gemeenten worden gelegd, kan tot 2017 700 miljoen euro worden bespaard. Het gaat naast begeleiding en extramurale zorg ook om persoonlijke verzorging en mogelijk zelfs verpleging.

Betaalbare zorg

Dat stelt de Taskforce Beheersing Zorguitgaven van de ministeries van Volksgezondheid (VWS) en Financiën in het rapport 'Naar beter betaalbare zorg'. Daarin geeft de werkgroep antwoord op de vraag: hoe houden we onze zorg betaalbaar? Om de kosten beheersbaar te houden moet zorg terug naar de kern. Alleen gepaste zorg die noodzakelijk is, komt ten laste van de samenleving. Zorg moet op de juiste plek worden verleend, dus vaker in de eerste lijn of extramuraal, want dat is vaak beter en goedkoper. Daarbij moeten alle partijen een grotere bijdrage leveren aan de beheersing van zorguitgaven.

Beheersbaar

Het beheersbaar maken van de zorgkosten is volgens de taskforce hard nodig. Met Zweden is Nederland koploper in uitgaven voor langdurige zorg. De kosten stijgen met het huidige groeitempo in de periode 2010-2015 van 60 naar 75 miljard. Slechts een kwart daarvan wordt veroorzaakt door vergrijzing. Winst in productiviteit in de zorg drukt de prijzen onvoldoende. Tegelijkertijd signaleert de werkgroep dat het aantal indicaties toeneemt door meer aanbod en maatschappelijke medicalisering. De zorg richt zich steeds vaker op lichtere zorg aan een grotere groep mensen.

Onhoudbaar

Met het huidige groeitempo zouden de zorgkosten in 2040 een kwart van het BBP (bruto binnenlands product) bedragen, berekende het Centraal Planbureau (CPB). Dat is op termijn onhoudbaar. De taskforce stelt een grote stap naar een houdbaar pad voor, waarin huidige collectieve arrangementen blijven bestaan, zonder hogere belastingen of premies. Voor zorgvormen die nu onder de Awbz vallen, moet volgens de werkgroep worden gezocht naar een betere 'synergie' met andere domeinen, zoals de zorgverzekeringswet en de Wet maatschappelijk ondersteuning (Wmo). Concreet betekent dit dat gemeenten een deel van de taken uit de Awbz op hun bord krijgen.

Terug naar kern

Om de zorg terug te brengen naar de kern, adviseert de werkgroep naast het aansturen op extramuralisering (zorg buiten de muren van een instelling), het schrappen van de huishoudelijke verzorging uit de Wmo en het invoeren van een eigen bijdrage voor Wmo-hulpmiddelen. Ook huishoudelijke verzorging kan voor eigen rekening komen. Die besparing kunnen gemeenten deels gebruiken om de laagste inkomens te compenseren. De taskforce gaat uit van vijftig procent compensatie. Hulpmiddelen in de Wmo komen boven een bepaalde inkomensgrens voor eigen rekening. Onder de Wmo kan een persoonsgebonden budget (pgb) worden verstrekt door gemeenten, maar dit is geen recht.

Afstemming

Overheveling van extramurale zorg en mogelijk verpleging naar de Wmo, moet meer maatwerk en samenhang mogelijk maken. Tweederde van de cliënten met een indicatie voor extramurale Awbz maakt ook gebruik van begeleiding en huishoudelijke verzorging die nu onder de Wmo vallen. Als gemeenten ook deze zorg gaan inkopen, zijn volgens de taskforce voordelen te behalen. Bijvoorbeeld door afstemming met andere gemeentelijke domeinen, zoals welzijn en wonen. Omdat de zorg thuis kan worden georganiseerd, kan de cliënt bovendien langer in de eigen omgeving blijven wonen.

Schrappen

Als de plannen van de taskforce worden overgenomen, gaat het om een bedrag van zeven miljard aan zorgkosten. Gemeenten moeten daarop ruim 700 miljoen besparen, dat komt dus neer op ongeveer tien procent. Voor de begeleiding is tot 2017 400 miljoen aan besparing ingeboekt, voor persoonlijke verzorging 300 miljoen. Het schrappen van huishoudelijke verzorging uit de Wmo levert nog eens 700 miljoen aan bezuinigingen op.

Vermogenstoets

Voor hogere eigen bijdragen oppert de taskforce een verdere verhoging van de vermogensinkomensbijtelling. Hierbij kan ook het vermogen in de eigen woning gaan meetellen. Ook geeft de taskforce de invoering van een vermogenstoets in overweging. Daarbij vervalt de aanspraak op zorg bij een vermogen boven een bepaalde grens, net als bij de bijstand en de huurtoeslag. Dit zou 200 miljoen moeten opleveren in 2017.

Stelselwijziging

De ministeries hebben 2017 als eindjaar genomen. De eerste stap zou in 2014 moeten worden gezet. Een stelselwijziging binnen vier jaar zou mogelijk moeten zijn. Er is geen kabinetsstandpunt over het vooralsnog puur ambtelijke rapport. In sommige verkiezingsprogramma's zijn al wel delen ervan terug te vinden. De concrete uitwerking zal tijdens de aanstaande formatie moeten plaatsvinden. Daar kan het rapport als handvat dienen.

Bron: Binnenlands bestuur 17-08-2012. Hierin staat in de lead abusievelijk dat gemeenten 700 miljard euro moeten bezuinigen. Dat moet uiteraard 700 miljoen euro zijn.

Bijlage 2 Tabel met speerpuntenlijst

Prestatieveld	Speerpunten	Planning
1. Leefbaarheid en sociale samenhang	- Realiseren ravotplaats - Oriëntatie op beleidsnota	2013 2015
2. Preventieve ondersteuning bij opgroeien en opvoeden	- Meedoen van jongeren - Versterken opvoedomgeving - Evaluatie nota De jeugd binnenboord en ontwikkeling nieuwe nota Jeugd - Doorontwikkeling CJG - Uitvoering 5 pilots in CJG's	2013 2014 2013 2014 lopend proces 2012-2013
3. Informatie, advies en cliëntondersteuning	- Implementatie De Kanteling Loket - Uitbreiding spreekuur Noord - Verbeteren digitale bereikbaarheid - Aanhaken Klant Contact Centrum - Loket toegangspoort nieuwe Wmo voorzieningen	start najaar 2012 2012 2013 2013 en verder afhankelijk van politiek, mogelijk 1 januari 2014
4. Mantelzorgers en vrijwilligers	- Evaluatie nota De mantelzorg ondersteunt en ontwikkeling nieuwe nota Mantelzorg - Versterken eigen kracht - Ontwikkeling respijtzorg - Deskundigheidsbevordering intermediairs - Awbz begeleiding en mantelzorg - Doorontwikkeling VIP - Werven jonge vrijwilligers - Vergroten deskundigheid - Evaluatie nota Volle kracht vooruit en ontwikkeling nieuwe vrijwilligersnota - Activering mensen aan onderkant arbeidsmarkt	eind 2012 2013 2013 2012-2013 doorlopend 2012-2013 2013 2012-2013 doorlopend eind 2013 2014 2014 en verder
5. Participatie bevordering mensen met een beperking	- Onderzoek naar knelpunten in openbare ruimte - Pilot woonservice gebieden in Zuid-Kennemerland	2013 2012-2013
6. Individuele voorzieningen	- Invoering gekantelde Wmo verordening en beleidsregels - Verstrekkingen nieuwe doelgroepen Awbz - Invoering EigenkrachtWijzer - Aanbesteden hulp bij huishouden en rolstoelen	Januari 2013 Afhankelijk van politieke besluitvorming 2013 start najaar 2012, gereed 2013 januari 2015
7,8 en 9. Maatschappelijke zorg	- Implementatie uitvoeringsnota Regionaal Kompas - Opstellen Uitvoeringsnota Huiselijk geweld 2013 - Versterking gemeentelijke aanpak Huiselijk geweld - Invoering meldcode	2013 en 2014 2012-2013 2013 start najaar 2012 en 2013
Lokaal gezondheidsbeleid	- Versterking Zandvoort Actief - Voorlichtingsactiviteiten Alcohol - Versterking Valpreventie - Evaluatie Alle zeilen bijzetten en ontwikkelen nieuwe nota	2012-2013 2012-2013 2012-2013 eind 2013 2014

Bijlage 3 Wmo Prestatievelden

1. Het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten;
2. Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden;
3. Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning;
4. Het ondersteunen van mantelzorgers daar onder begrepen steun bij het vinden van adequate oplossingen indien zij hun taken tijdelijk niet kunnen waarnemen, alsmede het ondersteunen van vrijwilligers;
5. Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem;
6. Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behouden en het bevorderen van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijke verkeer;
7. Het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en het voeren van beleid ter bestrijding van geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd;
8. Het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen;
9. Het bevorderen van verslavingsbeleid.

Bijlage 4 Lijst met afkortingen en verklaringen

Awbz	Algemene wet bijzondere ziektekosten
BCT	Brede Centrale Toegang
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
Compensatieplicht	Compensatieplicht houdt in dat in elke individuele situatie de meest adequate voorziening wordt getroffen, waardoor de beperkingen van de burger, op het gebied van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie, zo volledig mogelijk worden gecompenseerd
De Kanteling	Van aanbodgericht naar vraaggericht werken en het denken in voorzieningen om beperkingen te compenseren, veranderen in het samen zoeken naar oplossingen die het best passen bij de individuele situatie van de burger
Mantelzorger	Een mantelzorger is iemand die langdurig en onbetaald zorgt voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende partner, ouder, kind of ander familielid, vriend of kennis
OGGz	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
Respijtzorg	Respijtzorg is het tijdelijk opvangen van mensen die afhankelijk zijn van zorg, zodat de mantelzorger er even tussenuit kan en in staat blijft om mantelzorg te geven
SHG	Steunpunt Huiselijk Geweld
VIP	Vrijwilligers Informatie Punt
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
WAJONG	Wet werk en Arbeidsondersteuning Jonggehandicapten
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
WIJ	Wet Investeren in Jongeren
WWB	Wet Werk en Bijstand
Wwnv	Wet werken naar vermogen
Wpg	Wet publieke gezondheid

Bijlage 5 Soorten Wmo voorzieningen

Algemeen gebruikelijke voorziening	- In winkels te koop - Niet speciaal bedoeld voor mensen met een beperking	Voorbeelden: - Mobiele telefoon - Verhoogde toiletput
Algemene voorziening	- Iedereen, of een bepaalde groep burgers kan van deze voorziening gebruik maken - Soms een lichte toets	Voorbeelden: - Sociale alarmering - Maaltijdservice - Klussendienst
Collectieve voorziening	- Wordt individueel verstrekt maar door meerdere mensen tegelijk gebruikt	Voorbeeld: - Collectief vervoer
Individuele voorziening	- Wordt individueel aan één persoon verstrekt	Voorbeelden: - Rolstoel - Hulp bij het huishouden - Woningaanpassing

Bijlage 6 Evaluatierapport Alle hens aan dek 2008-2011

